RUSKI INWALID

N°. 13.

ŚRODA 17°. Stycznia 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Patryotyczne Ofiary. — Wiadomośći krajowe. Roskaz dzienny J. C. M. — Wiadomośći zagraniczne. Niemcy. — Rozmaite wiadomośći. — Wiadomośći uczone. Dokończenie rysu literatury Rossyiskiey. — Post scriptum.

PATRYOTYCZNE OFIARY.

Na rzecz Majora Szwecowa. Komenderujący 18 brygadą Artylleryi pułkownik *Zasiadka* 2. przysłał rubli ass. 100 i 95 kop. srebrem, ofiarowane przez sztab - i oberoficerów, chcących przez taki czyn uczcić swietny dzień imienin *Nayiaśnieyszego Pana.*

Narzecz Inwalidów. Od komenderującego brygadą brygady 1 dywizyi Huzarów za 1 exemplarz gazety ruskiego Inwalida przysłano rubli ass. 100. Zostaje po odtraceniu ceny gazety rubli 60.

Od komenderującego Sumskim pułkiem Huzarów pułkownika *Pokrowskiego* za 1 exemplarz tey gazety, oraz za umiesczenie w oney ogłoszenia nadesłanego, przysłano rubli ass. 125.

Pod pieczęcią Libawskiey poczty od konsystorskiego radzcy *Fere* za ieden exemplarz rubli ass. 50. Zostaje do kassy rubli 10.

Od komenderującego pułkiem Strzelców Pułkownika *Czeodajewa*, za 1 exemplarz rubli ass. 50. Zosteje do kassy rubli 10.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

St. Peterzburg.

13. b. m. prezentowani byli *Nayiaśnieyszemu Panu* w Dyplomatycznym zgromadzeniu przybyli w tę stolicę w Swicie Amerykańskiego zjednoczonych stanów Posła Sekretarze poselstwa PP. *King* i *Oliwer*, Austryackiego C. J. Generalny Konsul *Krauz*, oraz Neapolitański Generalny Konsul *Raddi.* A potym prezentowani byli *Nayiaśnieyszym Cesarzowym*, i *Wielkiemu Xięciu Jegomośći.* Tegoż samego dnia Małżonka nadzwyczaynego Posła i Pełnomocnika ziednoczonych Amerykańskich stanów P. *Pinkney* miała szczęście bydz prezentowaną Nayiaśnieyszym Paniom.

W Niedzielę to iest 14. b. m. znaydujący się tu w interessach Ameryki P. *Lewet - Harris* miał ostateczne posłuchanie u *Jego Cesarskiey Mośći* oraz u *Nayiaśnieyszych Pań*, i *W. X. J.*

Roskaz dzienny J. C. M.

NAYIASNIEYSZY CESARZ JEGOMOSC w obecności swoiey w St. Peterzburgu dnia 13° stycznia 1817 Roku następujący raczył wydać roskaz.

Przenoszą się : s przyczyny ran odniesionych : w Piechocie : Muromskiego pieszego pułku : Porucznik Panow do Penzeńskiego wewnętrzney stra-

ży garnizonowego batalionu. *W pułkach strzelców* : 1. Sztabs-Kapitan Szucki do Kazańskiego garnizonowego pułku, 3. Podporucznik Osipow do Kołomeńskiey komendy służących Inwalidów. *S przyczyny słabości zdrowia do batalionów wewnętrzney straży* : *w pułkach pieszych* : Selengińskiego : Sztabs-Kapitan Pawiłow do Simbirskiego ; Muromskiego : Porucznik Ftedotow do Saratowskiego ; Podporucznicy : Prokopowicz do Kamieniec Podolskiego, i ośnikow do Kostromskiego ; Woroneżskiego : Chorąży Zienkowicz 2 do Ryskiego ; Rewelskiego : Chorąży Krasnoszczokow do Wiburskiego ; 3. Morskiego ; Podporucznik Afonaśjew do Tambowskiego. *W pułkach strzelców* : 3. Sztabs-Kapitan Płaksenko do Charkowskiego, 31. Podporucznik Golenszmidt do Wiburskiego. *Do Komend służących Inwalidów* : Muromskiego pieszego pułku Chorąży Fatjanow do Jarosławskiey, 3. pułku strzelców Chorąży Anisimow do Ryskiey. *Uwalniają się od służby s przyczyny ran odniesionych* : *w pułkach pieszych* : Wołyńskiego : Major Perow 1, i Kapitan Kałoczycki w stopniu Majora oba s pozwoleniem noszenia munduru, i zupełną gażą ; Woroneżskiego Sztabs-Kapitan Baranowski s pozwoleniem noszenia munduru i zupełną gażą ; Muromskiego : Porucznik Lewent w stopniu Sztabs-Kapitana s pozwoleniem noszenia munduru. *W pułkach strzelców* : 1. Podporucznik Szabłowski s pozwoleniem noszenia munduru, i zupłną gazą ; 4. Ober-Wagenmeister 4. pieszey dywizyi Porucznik Prochorow i Podporucznik Oranowski oba s pozwoleniem noszenia munduru, a pierwszy z nich z zupełną gażą. *S przyczyny słabości zdrowia* : *w pułkach pieszych* : Czernihowskiego : i Auditor 28. pieszey dywizyi Kapitan Ber 1 w stopniu Majora s pozwoleniem noszenia munduru ; Tobolskiego : Sztabs-Kapitan Jakimowicz, Podporucznik Niepiy-Piwo w stopniu Porucznika ; Wołyńskiego : Porucznik Baron Derydel ; Woroneżskiego : Podporucznik Dmitrenko. *W pułkach strzelców* : 1. Podporucznik Miasojedow s pozwoleniem noszenia munduru, 3. Porucznik Chłopow, 14. Chorąży Kwietka 1 w stopniu Podporucznika. *W Artyleryi* : *w brygadach Artyleryi* : 4. Chorążowie Xiążę Nazarow w tymże samym stopniu, a Goleniszczew w stopniu Podporucznika, 25. Podporucznik Wrangel w stopniu Porucznika, pontonney N° 15 roty Podporucznik Prytczyn w stopniu Porucznika. *Dla interessów familiynych* : *w Piechocie* : Tobolskiego pieszego pułku Podpułkownik Miller 1 w stopniu Pułkownika s pozwoleniem noszenia munduru ; Chorążowie Popow w stopniu Podporucznika, i Adamowicz ; 1. strzelców pułku : Porucznik Brankiewicz. *W Artyleryi* : 4. brygady Podporucznik Menszczykow w stopniu Porucznika, Chorąży Paszkow w stopniu Podporucznika.

Dnia 14° *stycznia* 1817.

Przanoszą się w Jezdzie : Arzamackiego strzelcow konnych pułku : Chorąży Pustowoytow do Kozłowskiego pieszego ; Litewskiego pułku Ułanów : Chorąży Popow do Dnieprowskiego pieszego. *W pułkach pieszych* : Kozłowskiego pieszego pułku Porucznik Dunin-Borkowski do pułku Arzamackiego konnych strzelców. *W Artyleryi* : 25. brygady artyleryi Pułkownik Nowosilcow do 4. pontonney roty komenderującym oną. *W Garnizonie* : 2. Liniowego batalionu Orenburskiego garnizonu Sztabs-Kapitan Kuczewski będący zdatnym do służby polowey przenosi się do Azowskiego pieszego pułku. *Uwalniają się od służby* : *w Jezdzie* : Astrachańskiego Kirasierów pułku Sztab-Rotmistrz s przyczyny ran odniesionych w stopniu Rotmistrza s pozwoleniem noszenia munduru. *W Artyleryi* : Leyb-Gwardyi 2. brygady Podporucznik Baron Meiendorf s przyczyny słabości zdrowia przenosi się do dzieł dyplomotycznych s podwyższeniem stopnia naznaczając mu mieysce w udziale zagranicznych interessów. *Wymazani są ze Spisków służby s przyczyny smierći* : *w Pichocie* : Siewastopolskiego pieszego pułku Chorąży Stepanów ; w pułkach strzelców : 8. Chorąży Mamin, 29. Podporucznik Smarczewski ; w Garnizonie : Petrowskiego garnizonowego batalionu Porucznik Dachirew.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

Z Renu. Można s pewnością utrzymywać iż większa część czynności i zajęciów sie ninieyszego Seymu nie iest wiadomą publiczności, lecz ponieważ one tak długo trwają, nie należy wątpić, ażeby płody tak wielkiego dzieła do którego tyle szlachetnych użyto meżow s taką usilnością pracujących, i dbających o dobro powszechne ich kraju nie były podane do powszechney wiadomości. Znacznieysze Niemieckie ziemie ożywione są powszechną zgodą i mnieysze nawet, które nie dawno drzały przeniknione nie pewnością i podeyrzeniem zupełnie się przekonały o bespieczeństwie, i korzyściach

jakie na nie spływają s przymierza i ufności położoney w silnych mocarstwach; z drugiey strony zdatności i talenta w tak wielkiey znayduiące się liczbie w średnich niemieckich państwach, wiele się przyczyniaią do ogólnego postępu. Wpływ zewnętrzny nigdy niebył mniey silny, i mniey niebespieczny w Niemczech, nie iest silny, bo stronnicy Francuscy kryią się w oddalonych ustroniach, a wpływ Anglii nie przebytą znayduje tamę do zrobienia jakiego kolwiek wrażenia na umysłach prawdziwych Niemców trzymających przewagę w Hannowerze. Wpływ zas Rossyii: (trzeba się wylać w wyrazach wdzięczności dla wspaniatych *Cesarza Alexandra* Mysli) nic innego nie iest jak dobroczynne pośrednictwo. Z drugiey strony zewnętrzne w pływy nie są niebespieczne, związek albowiem teraznieyszy Niemiecki do doskonałości doprowadził tego narodu swobode. — Czułość każdego Państwa rządu ręczy za bespieczeństwo ogólne. Obowiązkiem naszym iest zapewne nie zaniedbywać i ukazać dosyć znaczny nie dostatek w polityce teraznieyszey, powinnismy nawet wszelkich użyć środkow do nodgrodzenia onych, lecz to byłoby wielką z naszey strony niesprawiedliwością gdybyśmy się poważyli ganić co dotąd zrobiono ato przez samą tylko chęć krytykowania, która nie zawsze z nayczystszych wynika źródeł.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Zupe Rumfordska robi się w Anglii w następuiącym sposobie: Kładzie się 356 funtów wołowego miesa, z przednich części o godzinie 6tey wieczorem w kocioł z lanego żelaza, w którym iest wrząca woda, i toż mięso gotuie się przy wolnym ogniu przez 12 godzin, to iest do nazaiutrz zrana godziny 6tey. Potem sypie się 436 funtów owsianey kaszy, 217 funtów grochu, 40 funtów cebuli, 62 funty soli i 3 funty, 28 łótów pieprzu; ogół gotuie się ieszcze przez trzy godziny. Zupa o godzinie 9tey zrana może iuż bydź rozdawaną.

WIADOMOSCI UCZONE.

Rys literatury Rossyiskiey w 1815 i 1816 roku.

(Dokończenie.)

Rok temu, jak ieszcze ten wielbiciel, i opiewacz *Katarzyny* czynów był przytomny w tey swiątyni osypaney dobrodzieystwy szczodrobliwą jey ręką, a my z uniesieniem patrzali na starca, w rysach twarzy iego widzieliśmy pierwszego kochanka boskiey naszych czasów muzy. Jeszcześmy dostrzegali w jego spóyrzeniach ognia, którego zimna czasu nie mogła zgasić ręką, te iskry niebieskiego zapału samym młodości pozwolone uniesieniom umiała zachować wielka jego dusza, a w licu jego szukalismy sladów owych momętów szczęskiwych, kiedy mysl zachwycona wznosiła się nad gwiazdy, i przeszedłszy granice zamierzone smiertelnym, z wiedzała nie materyalnego swiata miaszkania. Z takim właśnie ukontentowaniem patrzamy ná ostatnie promienie zachodzącego słońca, aby potym w ciemnosciach nocy miły obraz onych w mysli się naszey przyiemnie odnawiał. Imie i dzieła Dzierżawina, są potomstwa własnoscią, ona będzie mogła sprawiedliwą naznaczyć mu cenę, ona powinna oddać hołd winny wielkiemu Rymotwórcy. Jeżeli poezya iest tą rzadką sposobnoscią duszy, mocą którey człowiek widzi przedmioty pod zachwycającą postacią, a w zwyczaynych nawet ludzkich postępkach dostrzega sladów niesmiertelney mądrości, i w własnym swoim sercu odkrywa nowy wcale nieznajomy współ smiertelnym swiat uczuć, napełniających dusze i wznoszących ją do poznania wielkości Twórcy i widzenia pod właściwą postacią piękności przyrodzenia, wszystkie zaś zrobione przez nią wrażenia boskiemi wyrażając słowy budzić w duszach ludzkich uczucia nieśmiertelności, oraz pewności przeznaczenia człowieka do szczęsliwszego istnienia. Dzierżawin iest prawdziwym poetą! Wrażenia zrobione przez dzieła wielkiego Rymotwórcy na współczesnych, i potomków, nie przeliczone. Nie poietą siłą ducha porywa cały narod i na wyższym stopniu umysłowego oswiecenia sadowi. Obraz Dzierżawina w naypóznieysze wieki będzie ozdobą Muz oyczystych swiątyni; niech ościenne Europy, niech całego swiata narody chełpiąc się z swoich poetów liczą długi szereg ich imion, my ukażemy Ruskiego Barda a wszyscy umilkną, w duszy iego istniał swiat cały rymotwórstwa.

W krotce po smierci Dzierżawina wiadomość o zgonie Ozierowa nowym przejęła nas smutkiem. Dzierżawin był szczęsliwszym, do ostatniego albowiem uderzenia serca, dusza się jego nasycała uniesieniami poezyi, w momęt nawet rozstania się z życiem tego padołu, mysl iego lotna w czarujących obudzała się zachwyceniach. Ozerów zgasnął w ustroniu pod jarzmem cierpień duszy i

ciała. Pałaiący zaś chwalca *Boga* i *Felicy* przebywszy burzliwe ziemskiego zycia morze, spokoynym poglądał okiem, stojąc ubrzegu na wzdęte .nego wały. Czułość przemogła moc ducha w twórcy *Moiny* i *Polixeny;* i taż sama czułość głeboka, która wydała na świat nie smiertelne jego dzieła, stała się przyczyną przedwczesnego zgonu. Płody *Ozerowa* stanowią nową epokę drammatyczney Rossyiskiey poezyi. Czytelnicy, i widzowie zwyczayni niepostrzegą w Trajedyiach *Ozerowa* jak mechaniczną wyższość nad jego poprzedników w samym rymowaniu i urządzeniu osob, ale ten co umie czuć, i cenić, co się z uwagą zastanowić potrafi nad oyczystym rymotwórstwem, o wieleż ón dostrzeże siły, i twórczego geniuszu. Przed *Ozierowym* trajedyie nasze nic innego niebyły, iak tylko niewolnicze nasladowanie cudzoziemskich wzorów. *Ozerow* nadał onym właściwe kolory! i tchnął w nie ducha prawdziwey poezyi, nieprzestaiąc albowiem na pięknym rozdziale harmoniczney całości, na doskonałym składzie wierszy, wznosi się nad te powierzchowne ozdoby i wielkością czucia, i mysli przenika duszę czytelnika lub widza zachwycającym którym sam płonie płomieniem. *Edyp*, *Fingal*, *Dmitry* i *Polixena*, są to kolosy wspieraiące swiątynię chwały *Ozierowa;* nikt do tąd iescze się nieodważył wznieść podobney budowy. *Ozerow* naypierwszą ozdobą będzie Rossyiskiey Melpomeny. Możemy mieć nadzieję że powstaną dowcipy u nas, doprowadzą chwałę narodowey tragiczney sceny do doskonałości, lecz geniusz który pędzlem *Ozerowa* kierował jasnieć będzie u naypóznieyszych potomkow.

Imperatorska publiczna biblioteka posiada dwa drogie upominki tych wielkich poetów; pierwszym iest exemplarz *Polixeny*, napisany własną reką *Ozierowa*, drugim Jaspisowa tablica, darowana bibliotece na usilne prozby zwierzchności oney przez krewnych *Dzierżawina*, na którey ten wielki poeta dwoma dniami przed swoim zgonem napisał ośm następujących wierszy.

Rzeka czasów w swym biegu niewstrzymana niczém
Porywa dzieła ludzkie z ich blaskiem zwodniczém,
Unosi, i pogrąża w przepaść zapomnienia
Narody, Państwa, Królów wartych uwielbienia

A czego niedosięgną czasu silne ciosy
Zachowane przez Lirę, albo Sławy głosy,
Wpadnie w paszczę wieczności nieuydzie zniszczenia
Nie uydzie powszechnego wszystkim przeznaczenia.

W tym mieyscu zimna smierci ręka przerwała mysl boskiego poety, ona się w wieczności dokończy. Ona się wzbudzi w duszy każdego kto wzrok swoy obroci na te nie ocenione rysy. Wszystkie smiertelnych dzieła są skażitelne, ale duch wielkich ludzi nie umiera. Podobny albowiem twórczemu geniuszowi, unosi się nad znikomością i prochem, oddycha w duszach trwaiącego wieku, w duszach zdolnych pomieścić w sobie wielkość prawdziwą, prze onywa ich że odbiciesię promieni Naywyższey Istoty niemoże bydz podległym zniszczeniu.

P. S. Przebiegaiąc takową oddającą należną sprawiedliwość postępowi literatury Rossyiskiey rosprawę, nie można się niezastanowić nad niektóremi zupełnie nowemi myslami autora, z tych liczby naybardziey bijąca w oczy, czyli raczey naybardziey zdająca się bydz przeciwną ustawicznym iakie widzim przykładom iest umiesczona na początku czwartego paragrafu, gdzie autor następującemi tłomaczy się słowy: «w różnych kra«jach Europy gdzie oddawna porządne zaprowa«dzone są szkoły gdzie młodzież klassyczne bierze «wychowanie, i gdzieby się należało spodziewać «ciągłych i znacznych pożytkow tego wychowania, «widziemy zupełnie temu przeciwne. Literatura «tych krajów w wieczney się znayduie mierności, «i mieszkańce onych w tych się tylko ćwiczą gałę«ziach, które nie wymagaiąc szczególnych zda«tności, są nie odbicie potrzebne d a ogólnego zy«cia.» Mysl takowa autora nie może nie sciągnąć uwagi, i życzyćby należało, aby się jaśnicy, i dokładniey wytłomaczył.

Cena roczney prenumeraty Ruskiego Inwalida z dostawieniem do domu prenumeruiącego w Peterzburgu rubli ass. 45, poł roczna rubli 26; bez dostawienia do domu roczna prenumerata kosztuie rubli 35, pół roczna 20. — Chcący odbierać takową gazetę na prowincyi; maią się adressować do expedycyi gazet w Peterzburgu z przesłaniem czterdziestu rubli za prenumeratę roczną, a 23 za poł roczną. — Mieszkańce Peterzburscy powinni sie adressować do Karola Kraya mieszkającego w domie Bremera pod liczbą 197, naprzeciw Reitszuli Konney Gwardyi.

w St. Peterzburgu, w Drukarni Karola Kraya.